

การบริหารต้นทุนการผลิตเพื่อพัฒนาศักยภาพ กลุ่มวิสาหกิจทอผ้า
ชุมชนแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด และชุมชนต้นเปา
อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่*

COST MANAGEMENT FOR DEVELOPING THE POTENTIAL
OF WEAVING GROUP COMMUNITY ENTERPRISE, MAE KUE,
DOISAKET DISTRICT AND TON POAW, SANKAMPHANG
DISTRICT CHIANG MAI PROVINCE

ฐิติพร ฐิติจำเริญพร,
Tidtiporn Tidtichumrenporn
พิกุล พงษ์กลาง,
Pikul Pongklang
มหาวิทยาลัยพายัพ
Payap University

Email : tidtiporn_t@payap.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาโครงสร้างต้นทุนการผลิต และการปฏิบัติงาน 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 58 รายประกอบด้วย สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าชุมชนแม่คือ จำนวน 27 ราย และ ชุมชนต้นเปา จำนวน 23 ราย และที่ปรึกษาวิสาหกิจชุมชนจากชุมชนละ 4 ราย รวบรวมข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปอุปนัยและสถิติเชิงพรรณนา

---

* Received 22 November 2022; Revised 29 January 2023; Accepted 31 January 2023

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มวิสาหกิจทอผ้าเกิดจากการรวมตัวของสมาชิกในชุมชน มีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง สมาชิกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนการผลิต และได้คำนวณต้นทุนการผลิตของการทอผ้าโดยประมาณค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น โดยกลุ่มไม่ทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริง จึงจัดอบรมให้สมาชิกกลุ่ม ผลจากการจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มสามารถกำหนดโครงสร้างต้นทุนได้ โดย แบ่งเป็นต้นทุนวัตถุดิบคือด้าย คิดเป็นร้อยละ 60 ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง คิดเป็นร้อยละ 20 ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต คิดเป็นร้อยละ 15 ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการผลิต คิดเป็นร้อยละ 5 2) ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิต เพื่อตัดสินใจกำหนดราคาขายที่เหมาะสม และสร้างแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย รวมทั้งมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการ ให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกลุ่มในการบริหารต้นทุนการผลิต และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้

คำสำคัญ : การบริหารต้นทุน, การพัฒนาศักยภาพ, วิสาหกิจทอผ้า

Abstract

The purpose of this research is to investigate the structure of production cost and explore the guideline for managing production costs to promoting the competitiveness of the weaving community enterprise. A population is a complete set of 58 member with a sample is a subset of 27 member of Mae Kue weiving group community enterprise, 23 member of Ton Poaw and 4 member of community enterprise advisor. Data were collected by interview forms, questionnaires and tests. Data were analyzed by inductive summaries and descriptive statistics.

Findings of this study, found that the weaving enterprise was bundling by the community members. Government agencies act as the main supporters for the continual development of knowledge related to their operations. Members have knowledge and understanding of production cost calculation and calculated the production cost of the product by estimating the expenses

incurred. Corresponding, the group does not know the actual production cost of the product. Therefore, the training program was given to members of the weaving community enterprise. Thus, enabling the group's cost structure to be determined. The cost of raw materials are divided, direct raw material costs thread to 60%, direct labor cost thread to 20%, Cost of production costs equivalent thread to 15% non-production costs accounted thread to 5%, and the perceived knowledge from the training was applied to calculate production costs. To be used as an effective management guideline of the production cost. Optimizing production cost to increase revenue by reducing or controlling production costs and include focusing on internal problems solving such as how to manage the administration assistance for community enterprises to achieve the goals setting This basis information is the potential development of the group members in production costs management and increasing the potential competitiveness.

Keywords : Cost Management, Potential Development ,Weaving group
Community enterprise

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนทอผ้า เป็นกลุ่มอาชีพที่ผลิตผ้าทอเพื่อขาย ดำเนินการโดยสมาชิกในชุมชนที่มีความผูกพันในวิถีชีวิต และรวมตัวกันประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน เป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่มีอยู่ เพื่อพึ่งพาตนเอง และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งจะเป็นแนวทางที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือสร้างระบบ “การพึ่งตนเอง” ให้เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของชุมชน ยึดหลักปรัชญาของ “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีหลักการที่สำคัญคือ มีการริเริ่มและดำเนินการโดยชุมชนด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากลทำให้เกิดนวัตกรรม มีการดำเนินการแบบบูรณาการ มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ รวมทั้งการบริหารจัดการด้านการผลิต และการตลาดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและศักยภาพของชุมชน

ตำบลแม่คือ อำเภอต๋อยสะเก็ด และตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ผู้นำชุมชนสนับสนุนให้ชาวบ้านรวมตัวกัน ก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อก่อให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับสมาชิกภายในชุมชน นำไปสู่การพอมือพอกิน สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ จากการสัมภาษณ์นักพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลแม่คือและตำบลต้นเปา ทำให้ทราบว่ากลุ่มวิสาหกิจทอผ้าเกิดจากการรวมตัวของผู้สูงอายุในชุมชน ที่กระบวนการผลิตล้วนเกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านมาเป็นเวลาช้านาน แต่ในปัจจุบันสมาชิกของกลุ่มกำลังประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ เช่น มีคู่แข่งทางการตลาดที่มากขึ้น การไม่ทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริง เนื่องจากไม่มีความรู้ และความสามารถในด้านการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มไม่สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการตั้งราคาขายได้ รวมทั้งส่งผลให้ไม่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สัมภาษณ์, ศศินันท์ มโนรส, นักพัฒนาชุมชนแม่คือ และอุไรลักษณ์ ภูดอนโพธิ์, นักพัฒนาชุมชนต้นเปา, 2563) ดังนั้น การบัญชีต้นทุนจึงต้องเข้ามามีบทบาทในการรวบรวมและเสนอข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวกับต้นทุนทั้งหมด ในกระบวนการสร้างผลิตผลเพื่อให้สมาชิกกลุ่มนำไปพัฒนา และกำหนดวิธีการในการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จากการลงพื้นที่ทำการรวบรวมข้อมูลพบว่ากลุ่มวิสาหกิจทอผ้า มีปัญหาในเรื่องของการคำนวณต้นทุนการผลิตทอผ้า เนื่องจากเป็นการรวมตัวของผู้สูงอายุที่มีความรู้ความสามารถในการทอผ้า แต่มีความรู้ในเรื่องของโครงสร้างต้นทุนน้อยมาก อีกทั้งไม่ได้มีการจดบันทึกรายจ่ายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ทำให้ไม่สามารถทราบต้นทุนที่แท้จริงและไม่สามารถกำหนดราคาขายได้อย่างเหมาะสม การที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าจะดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องมีการบริหารต้นทุนที่ดี ทำให้สามารถกำหนดราคาขายได้ตามคุณภาพของผ้าทอนั้น เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ มีผลกำไรตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้จะทำให้สมาชิกกลุ่มมีกำลังใจในการสืบทอดภูมิปัญญาพื้นบ้าน และสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการบริหารต้นทุนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจที่ต้องได้รับการแก้ไข ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญที่จะศึกษาการปฏิบัติงาน โครงสร้างต้นทุนการผลิต และแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า ชุมชนแม่คือ อำเภอต๋อยสะเก็ด และชุมชนต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเพิ่มศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในการบริหารต้นทุนการผลิตเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมืออาชีพ อันจะเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ด้วยเครือข่ายความร่วมมือจากคณะผู้วิจัย และกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า ชุมชนแม่คือ อำเภอต๋อยสะเก็ด และชุมชนต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างต้นทุนการผลิต และการปฏิบัติงานของกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าชุมชนแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด และชุมชนต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตเพื่อพัฒนาศักยภาพ การแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า ชุมชนแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด และชุมชนต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรและกลุ่มที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 50 คน คือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าชุมชนแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จำนวน 27 คน และชุมชนต้นเปา อำเภอสันกำแพง จำนวน 23 คน ที่ปรึกษาวิสาหกิจชุมชน จำนวน 8 คน ที่มาจากตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มละ 2 คน ผู้บริหารวิสาหกิจชุมชน กลุ่มละ 1 คน และนักพัฒนาชุมชน กลุ่มละ 1 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
  - 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบไม่มีโครงสร้าง ซึ่งแบบมีโครงสร้างจะมีการกำหนดข้อคำถามไว้ก่อนล่วงหน้า
  - 2) แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด
  - 3) แบบทดสอบ ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตในการทอผ้า
- 2.2 เครื่องมือในการพัฒนา ใช้รูปแบบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีประเด็นการสัมมนาและฝึกอบรม เรื่อง การวิเคราะห์และคำนวณต้นทุนการผลิต และการบริหารต้นทุนการผลิต
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชี 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยผลการตรวจสอบปรากฏว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.92 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บตามแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา 2 ส่วน ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

1) การสัมภาษณ์ เป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับบริบทชุมชนและกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า และข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของการคำนวณต้นทุนการผลิต และศักยภาพของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าในการบริหารต้นทุนการผลิต

2) การใช้แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ในประเด็นเกี่ยวกับบริบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลทั่วไป ลำดับความสำคัญของต้นทุน การบริหารต้นทุนการผลิต ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคในการบริหารต้นทุนการผลิต

3) การใช้แบบทดสอบ เป็นแบบตัวเลือกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจของผู้ถูกทดสอบ มีการตั้งเกณฑ์ของคำตอบที่ถูกต้องเอาไว้ก่อนเพื่อให้สามารถตัดสินถูกผิดในแต่ละข้อคำถามได้ โดยจัดการทดสอบก่อนและหลังการอบรมในเรื่องต้นทุนการผลิตในการทอผ้า ของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกันเพื่อวัดความรู้ของสมาชิกว่ามีความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเพิ่มมากขึ้นอย่างไร

4) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์การคำนวณต้นทุนการผลิต และการบริหารต้นทุน โดยเน้นข้อมูลที่สมาชิกกลุ่มไม่สามารถแยกแยะได้อย่างชัดเจน เพื่อให้สมาชิกได้คำนวณต้นทุนการผลิตผ้าทอได้อย่างถูกต้อง เพื่อสามารถนำไปกำหนดราคาขาย และลดต้นทุนในการผลิตเพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างกำไรให้มากขึ้น

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ คือ การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารตามโครงสร้างวิสาหกิจชุมชน และนักพัฒนาชุมชน วิเคราะห์โดยการสรุปอุปนิสัย และการวิเคราะห์ส่วนประกอบ ทำโดยการรวบรวมข้อมูลและทำการศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการลงพื้นที่ มาตรวจสอบและนำไปปฏิบัติจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เป็นการอธิบายถึงลักษณะข้อมูลทั่วไปที่ได้เก็บรวบรวมได้แล้วนำเสนอเป็นตาราง การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์ตัวแปร กรณีเป็นการเลือกตอบเพียงข้อเดียวโดยกำหนดค่าเป็นตัวเลขในระดับการวัดแบบนามกำหนด และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟท์เอ็กเซล ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตของกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า ใช้แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาแปลความหมายตามช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีปัญหาและผลสัมฤทธิ์ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีปัญหาและผลสัมฤทธิ์ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีปัญหาและผลสัมฤทธิ์ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีปัญหาและผลสัมฤทธิ์ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีปัญหาและผลสัมฤทธิ์ระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่คณะผู้วิจัยใช้ทำการทดสอบสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ก่อนจะทำการจัดการอบรม และหลังจากการอบรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการบริหารต้นทุนของวิสาหกิจชุมชน อีกทั้งเพื่อสรุปยอดเกี่ยวกับการตั้งราคาขายที่เหมาะสมต่อไป คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัส ตรวจสอบ วิเคราะห์ และทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา เป็นการอธิบายถึงลักษณะข้อมูลทั่วไปที่ได้เก็บรวบรวมได้แล้วนำเสนอเป็นตาราง การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ตัวแปร กรณีเป็นการเลือกตอบเพียงข้อเดียว โดยกำหนดค่าเป็นตัวเลขในระดับการวัดแบบนามบัญญัติ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟท์เอ็กเซล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การบริหารต้นทุนการผลิตเพื่อพัฒนาศักยภาพ กลุ่มวิสาหกิจทอผ้าชุมชนแมคือ อำเภอดอยสะเก็ด และชุมชนต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิต พบว่า สมาชิกกลุ่มสามารถอธิบายองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตของการทอผ้าได้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ โดยสามารถอธิบายองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตของการทอผ้าได้ แต่ยังไม่ถูกต้อง ว่าประกอบไปด้วยวัตถุดิบทางตรงที่นำมาใช้ในการทอผ้า คือ ด้าย ส่วนค่าแรงงานทางตรงนั้น ทางกลุ่มไม่ได้มีการจ้างแรงงาน แต่สมาชิกกลุ่มมาช่วยกันลงแรงในการผลิต จึงไม่ได้ทำการคำนวณค่าแรงงานเป็นต้นทุนในการทอผ้า และค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้ทำการประมาณค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มไม่ทราบต้นทุนการทอผ้าที่แท้จริง อีกทั้งไม่ได้นำบางรายการมาคำนวณเป็นต้นทุนในการทอผ้า เช่น ค่าเสื่อมสภาพของอุปกรณ์ในการทอผ้า ค่ารถยนต์ส่วนตัวที่ใช้ในการเดินทางไปซื้อด้ายและส่งผ้าทอให้กับลูกค้า ค่าบำรุงการใช้พื้นที่ของวัดหรือเทศบาล รวมทั้งบางรายการมิได้มีการจดบันทึกหรืออาจจะบันทึกไว้แต่ไม่ชัดเจนว่าเป็นรายจ่ายเรื่องใดบ้าง และไม่สามารถจำแนกรายการที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิตได้ ส่งผลให้ไม่สามารถกำหนดราคาขายได้อย่างเหมาะสม และยังส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการนำข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนผลิตไปใช้เพื่อการ

วางแผนและบริหารจัดการเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตต่อไป ส่วนในเรื่องของโครงสร้างต้นทุนพบว่า มีการประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แบ่งเป็น วัสดุทางตรง ร้อยละ 70 ค่าแรงงานทางตรงร้อยละ 20 และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ร้อยละ 10

ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มวิสาหกิจทอผ้า เกิดจากการรวมตัวของสมาชิก ที่มีความรู้เกี่ยวกับการทอผ้า ซึ่งมีภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ ต่อมาได้มีหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนเข้ามาอบรมเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานมากขึ้น เพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้ โดยมีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนในการจัดตั้งและดำเนินงานของกลุ่ม โดยเฉพาะเทศบาลตำบลเป็นหน่วยงานหลักที่เป็นศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนหลักให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนในการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการบริหารต้นทุนการผลิต พบว่า สมาชิกกลุ่มใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการตัดสินใจประกอบการผลิต ในเรื่องของต้นทุนในการผลิต มีระดับผลสัมฤทธิ์ที่ใช้ในการบริหารต้นทุนผลิต คือ การจัดการด้านคุณภาพเพื่อลดของเสีย ระยะเวลาในการผลิตและการผลิตแบบใช้เส้นไหมสองชนิด และทางผู้วิจัยได้นำผลที่ได้ไปปรึกษาหารือกับผู้บริหารกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้า เพื่อทำการหาแนวทางในการบริหาร ในการลดต้นทุนในการผลิต เพื่อที่จะสามารถมีแรงผลักดันในการแข่งขันได้ จะสามารถผลิตได้ทันตามคำสั่งซื้อ และจะสามารถเพิ่มกำไรได้อย่างไร อีกทั้ง จะทำแผนการซ่อมบำรุงกี่ทอผ้าให้ใช้งานได้นานขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันหาแหล่งผลิตที่ทอผ้าได้ยากขึ้น เพราะช่างฝีมือในการผลิตที่ทอผ้า นั้นมีน้อย ไม่มีลูกหลานที่จะรับสืบทอดอาชีพนี้ต่อไป เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงานที่ดีขึ้น เพิ่มยอดกำไรจากการขายให้มากขึ้น และได้กำหนดรูปแบบในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม นำไปสู่การบริหารต้นทุนการผลิตเพื่อหาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการจัดอบรมทำให้สามารถสร้างแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนการผลิตเพื่อให้สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการผลิต ดังนี้

2.1 ควรจัดบันทึกข้อมูลรายรับรายจ่ายทุกรายการ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ มาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถตรวจสอบได้ว่าผลผลิตที่ได้มีกำไรหรือขาดทุนเท่าไร

2.2 ควรเพิ่มประสิทธิภาพด้านการลดต้นทุนการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ โดยการลดหรือควบคุมต้นทุนการผลิต เช่น การหาแหล่งวัตถุดิบที่มีราคาถูกแต่คุณภาพเดิม การลดของเสีย การวางแผนบำรุงอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตให้มีอายุการใช้งานนานขึ้น

2.3 แนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจทอผ้าเป็นการมุ่งแก้ปัญหาภายในว่าจะบริหารจัดการอย่างไรเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ระยะเวลาในการผลิต คู่แข่งขัน และการรับคำสั่งการผลิต โดยข้อมูลที่สามารถตอบสนองความต้องการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จะต้องมีกระบวนการจัดการที่ดี เพื่อจะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการที่สำคัญจะต้องมีการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

หลังการอบรมสมาชิกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ในเรื่องของการใช้อุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานหลายปี เช่น กง อัก กระจบอก กระจสวย ไน หลักเปีย ฟันหวี ตะกอ แกนม้วนกรรไกร อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตที่มีอายุการใช้งานนาน ก็ทอผ้าที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และการใช้อุปกรณ์ในการผลิตร่วมกับการผลิตสินค้าชนิดอื่น ค่าใช้จ่ายสำหรับสถานที่ในการดำเนินงานของกลุ่ม รวมไปถึง ค่าบำรุงรักษาและค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ต้องนำมาคำนวณเป็นต้นทุนผลิต

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์การอบรมบัญชี

ผลสัมฤทธิ์จากการอบรมทางการบัญชี	แม่คือ		ต้นเปา	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
สมาชิกกลุ่มสามารถบอกต้นทุนได้	51.35%	82.47%	59.13%	86.09%
สมาชิกกลุ่มสามารถจำแนกต้นทุนได้	51.85%	88.89%	55.80%	88.41%
สมาชิกกลุ่มสามารถคำนวณต้นทุนได้	50.37%	81.48%	58.26%	85.22%

สมาชิกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจในการคำนวณต้นทุนผลิตในระดับดี จึงทำให้สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างต้นทุนได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบโครงสร้างต้นทุน

โครงสร้างต้นทุน (เดิม)		โครงสร้างต้นทุน (ใหม่)	
1. ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง	70%	1. ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง	60%
2. ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง	20%	2. ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง	20%
3. ต้นทุนอื่น ๆ	10%	3. ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต	15%
		4. ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการผลิต	5%

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ในด้านโครงสร้างต้นทุน และการดำเนินงาน

จากการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า สามารถกำหนดโครงสร้างต้นทุนได้แบ่งเป็น ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง คิดเป็นร้อยละ 60 ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง คิดเป็นร้อยละ 20 ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต คิดเป็นร้อยละ 15 และต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการผลิต คิดเป็นร้อยละ 5 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภากร อุ๋นอินทร์ และจตุรวิทย์ ศศิธรานนท์ (2558, น. 560) ศึกษาเรื่อง ต้นทุนโลจิสติกส์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ กรณีศึกษา ผ้าซิ่นยวน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ต้นทุนผลิตประกอบด้วย วัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่น ๆ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ อรุณี นุสิทธิ์ (2560, น. 33) ที่กล่าวถึง โครงสร้างต้นทุนการผลิต ประกอบไปด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิตและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า มีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนหลักให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมวางแผน เพื่อเพิ่มรายได้ของชุมชนให้สูงขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชนิดาภา มาตราช และรุ่งนภา กิตติลาภ (2559, น. 209-210) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนกลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่ลายพองน้ำห้วยฝาย ตำบลปอแดง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น พบว่า หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพด้านต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานสากล

2. ในเรื่องของแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตเพื่อพัฒนาศักยภาพ การแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีความรู้ความเข้าใจในการคำนวณต้นทุนการผลิต อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เดชวิทย์ นิลวรรณ และคณะ (2555, น. 28) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชน กลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ตำบลสง่าบ้าน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดงมีการคิดคำนวณต้นทุนค่าแรง และค่าใช้จ่ายยังไม่ชัดเจน ส่งผลต่อการบริหารจัดการของกลุ่มในการคำนวณต้นทุน อีกทั้ง สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจทอผ้า มีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารต้นทุนการผลิตในระดับมาก ที่ผ่านมามีสมาชิกกลุ่มได้คำนวณต้นทุนการผลิตของสินค้าโดยประมาณ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ส่งผลให้กลุ่มไม่ทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริงของสินค้าได้ อีกทั้งไม่ได้ทำการจดบันทึกข้อมูลเนื่องจากลืม บางรายการได้มีการจดบันทึกข้อมูลไว้แต่ไม่ชัดเจนว่าเป็นเรื่องใดบ้าง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมเกียรติ อินตาวงค์ (2548, น. 38) ได้ศึกษาเรื่อง

การเสริมสร้างความเข้มแข็งในระบบการจัดการเกี่ยวกับการคิดต้นทุนผลิตภัณฑ์และหลักการกำหนดราคาสินค้าแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร : วิชาศึกษาชุมชนในเขตอำเภอสันทรายและอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไม่มีการบันทึกบัญชีและคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่มใช้วิธีประมาณต้นทุนการผลิต ซึ่งส่งผลให้ตัวเลขของต้นทุนผลิตภัณฑ์ผิดพลาดทำให้กลุ่มไม่สามารถวางแผนการผลิตได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุชบา อารีย์ (2553, น. 104) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ควรมีการจดบันทึกข้อมูลด้านปริมาณผลผลิตในปีที่เริ่มกรีดยางพาราจนถึงปีที่สิ้นสุดโครงการ เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในอนาคตได้ สมาชิกวิชาศึกษาทอผ้า มีการกำหนดราคาขายโดยพิจารณากำหนดอัตรากำไรขึ้นต้นจากต้นทุนผลิตที่แท้จริง สอดคล้องกับ ปรีดี นกุลสมปรารถนา (2563) ที่กล่าวถึงการตั้งราคาจากต้นทุน โดยเริ่มจากการหาต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าที่ไม่ใช่แค่เพียงต้นทุนวัตถุดิบเท่านั้น แต่ต้องรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และบวกกำไรที่ต้องการเข้าไปด้วย ก็คือ หากต้องการกำไรมากจะทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภาวินีย์ ธนาอนวัช (2563, น. 47) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารต้นทุนการผลิตและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิชาศึกษาชุมชน ตำบลบางนางร้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน พบว่า การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยการกำหนดราคาขายใช้วิธีกะประมาณ มีการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์โดยทำการวิเคราะห์ราคาขายจากต้นทุนรวม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้

วิชาศึกษาชุมชนควรจัดให้มีการอบรมหลักสูตรระยะสั้น สำหรับฝ่ายบริหารองค์กร เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นถึงความสำคัญของการบริหารต้นทุนผลิต เป็นการสร้างความเข้าใจสำหรับผู้บริหาร ให้เป็นแนวทางเดียวกัน รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นหัวข้อในการสัมมนา เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้อะกัษะในการปฏิบัติงานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางการจัดการให้ความรู้แก่วิสาหกิจชุมชนในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาและต่อยอดภายในชุมชน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชนิดาภา มาตราช และ รุ่งนภา กิตติลาภ. (2559). การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนกลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่ลายฟองน้ำหัวฝาย ตำบลปอแดง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น. วารสารบัณฑิตวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 30(2), 209-210.
- เดชวิทย์ นิลวรรณ. (2553). การจัดการความรู้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชน กลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ต.สง่าบ้าน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 13(1), 28.
- บุษบา อารีย์และคณะ. (2553). โครงการแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- ประภากร อุ๋นอินทร์ และจตุรวิทย์ ศศิธรานนท์. (2558). ต้นทุนโลจิสติกส์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอกรณีศึกษาผ้าชิ้นยวน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 2, จังหวัดนครราชสีมา.
- ปรีดี นุกุลสมปรารถนา. (2563). กลยุทธ์การตั้งราคาสินค้า. เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2564 จาก <https://www.popticles.com/marketing/strategy-of-pricing/>
- ภาวินีย์ ธนาอนวัช. (2563). การบริหารต้นทุนการผลิตและการวางแผนกำไรผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลบางนางร้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน อย่างยั่งยืน. Journal of Kanchanaburi Rajbhat University. 9(1), 47.
- สัมภาษณ์ ศศินันท์ มโนรส, นักพัฒนาชุมชนแม่คือ และ อุไรลักษณ์ ภูดอนโพธิ์, นักพัฒนาชุมชนต้นเปา, 19 ตุลาคม 2563.

- สมเกียรติ อินตาวงศ์. (2548). การเสริมสร้างความเข้มแข็งในระบบการจัดการเกี่ยวกับการคิด
ต้นทุนผลิตภัณฑ์และหลักกำหนดราคาสินค้าแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรของ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร : วิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอสันทรายและอำเภอดอยสะเก็ด
จังหวัดเชียงใหม่ (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยพายัพ.
- อรุณี นุสสิทธิ์. (2560). การบัญชีต้นทุน. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล
สงคราม.

